

KONTRATË BINJAKËZIMI

Përkrahje për Statistikat**Kosovë****RAPORT MBI MISIONIN****Përkrahje në zhvillimin e Regjistrimit Statistikor të Bizneseve:
Rishikimi dhe testimi i aplikacionit Windows
Komponenti nr 3.5.5**

Misioni i udhëhequr nga
Søren Netterstrøm, Statistikat e Danimarkës
26-30 Tetor 2015

IPA 2012

Emri, adresa, emaili i autorit

*Søren Netterstrøm
Statistics Denmark
Farverstræde 6
DK-4850 Stubbekøbing
Denmark
Tel: +45 5444 0475
Email: sne@viv.dk*

Përmbajtja

1. Komentet e përgjithshme	4
2. Gjendja aktuale	4
3. Azhurnimi me të dhëna nga ARBK	4
4. Krijimi i KAU	5
5. Misioni i radhës.	6
Aneksi 1. Termat e Referencës	7
Aneksi 2. Personat e takuar.....	7

Shkurtesat

GSBPM	Modeli i përgjithshëm i procesit të prodhimit statistikor
ASK	Agjencia e Statistikave të Kosovës
ARBK	Agjencia e Regjistrimit të Bizneseve Kosovare
NACE	Nomenklatura e veprimtarive ekonomike, rev.2
RSB	Regjistri Statistikor i Bizneseve
SBS	Statistikat Strukturore të Ndërmarrjeve
SIDA	Agjencia Suedeze për Zhvillim Ndërkombëtar
SQL	Structured Query Language
STS	Statistikat Afatshkurtra
ATK	Administrata Tatimore e Kosovës
TeR	Termat e Referencës
TVSH	Tatimi mbi Vlerën e Shtuar

1. Komentet e përgjithshme

Ky raport mbi misionin është përgatitur në kuadër të Projektit të Binjakëzimit „Përkrahje për Statistikat”. Ky është misioni i tetë, që i kushtohet Regjistrimit Statistikor të Bizneseve (RSB) në kuadër të komponentit 3 të projektit.

Gjatë këtij misioni janë diskutuar një numër çështjesh lidhur me cilësinë dhe përdorimin e RSB-së. Sa i përket aplikacionit Windows, është diskutuar skema e parë.

Konsulenti dëshiron të falënderojë të gjithë zyrtarët dhe personat e takuar, për mbështetjen dhe informacionet e vlefshme që kanë dhënë, gjë që ka lehtësuar shumë punën e tij gjatë qëndrimit në Kosovë.

Këndvështrimet dhe vëzhgimet e paraqitura në këtë raport janë ato të konsulentëve dhe jo domosdoshmërisht përpunohen me këndvështrimet e BE-së, ASK-së apo Statistikave të Danimarkës.

2. Gjendja aktuale

Tashmë është funksional azhurnimi i RSB-së nga burimet e të dhënave administrative, nga ARBK-ja dhe ATK-ja. Janë bërë disa ndryshime të vogla sa i përket të dhënave nga ATK-ja, në mënyrë që të trajtohet situata kur pranohen vetëm të dhënat për 1 vit. Po ashtu, është prezantuar një variabël e re e kalkuluar, në mënyrë që të bëhet më e lehtë qasja në qarkullimin e një viti (bazuar në listën e prioritetëve).

3. Ndryshimi potencial i numrit të regjistrimit

Qeveria e Kosovës ka inicuar projektin për lëshimin e një numri të unifikuar për secilën njësi biznesore në Kosovë, që do të përdoret nga të gjitha organet zyrtare.

Deri tani projekti është lansuar për të analizuar gjendjen aktuale dhe ofruar sugjerime në lidhje me sistemin e unifikuar të regjistrimit. Projekti do të zgjasë 8 javë dhe në fund të Nëntorit do të dorëzohet një raport final.

RSB në formën e saj aktuale bazohet kryesisht në njësitë ligjore në ARBK dhe Njësitë Fiskale nga ATK-ja.

Për qëllime të RSB-së, është e rëndësishme që këto njësi bazike të mund të identifikohen në sistemin e ri, d.m.th. të ruhet dallimi midis njësive ligjore dhe njësive financiare dhe lidhja midis tyre.

Së bashku me Muhamet Kastratin, konsulenti ka pasur një takim me kompaninë konsulente përgjegjëse për projektin, ku është ngritur kjo çështje.

Po ashtu, është shfrytëzuar mundësia që të informohet grupi i projektit për problemet lidhur me njësitë lokale, siç janë të regjistruara në ARBK. Nuk duket të ketë një definicion shumë të qartë për njësitë lokale. Në disa raste njësia lokale krijohet në të njëjtën adresë me njësinë ligjore. Po ashtu është problem që secila njësi lokale mund të ketë vetëm një aktivitet, duke çuar shumë njësi lokale në të njëjtën adresë.

Duhet të analizohet qëllimi i regjistrimit të njësive lokale (dhe përdorimit të këtyre njësive) në mënyrë që të ketë një definicion të saktë për njësitë lokale.

Një draft raport duhet t'i dorëzohet të gjitha grupeve të interesit, përfshirë ASK-në, për komente. ASK rekomandohet të lexojë këtë raport me kujdes, të sigurohet që ky raport nuk do të përmbajë ndonjë sugjerim, që mund të jetë i dëmshëm për përdorimin e të dhënave administrative si bazë për RSB-në.

4. Krijimi i KAU dhe Grupeve të Ndërmarrjeve

Sa i përket KAU, nuk ka pasur ndonjë progres dhe çështja ka mbetur ende për diskutim intern në ASK.

Është ngritur çështja e grupeve të ndërmarrjeve. Kjo do të diskutohet edhe më tej në misionin e radhës. Problemi kryesor është që krijimi dhe mirëmbajtja e Grupeve të Ndërmarrjeve, do të kërkojë përfshirjen e një numri të konsiderueshëm të stafit. ASK duhet të shqyrtojë këtë çështje duke pasë parasysh nevojën dhe benefitet e krijimit të këtyre njësive.

5. Aplikacioni Excel

Gjatë misionit të kaluar, konsulenti ka prezantuar një aplikacion të vogël në Excel si një mënyrë më e thjeshtë për prodhimin e ekstrakteve më të shpeshta nga RSB-ja.

Aplikacioni është përdorur nga stafi i ASK-së dhe, bazuar në këtë eksperiencë, ai është zgjeruar për të prodhuar më shumë shifra mbi punësimin, qarkullimin dhe të dhënat e tjera nga ATK-ja.

Gjatë këtij procesi, Z. Kastratit i është prezantuar mënyra se si funksionon ky aplikacion dhe si mund të zgjerohet më tej.

Në të ardhmen mund të jenë dy versione të aplikacionit, ku versioni që do të përdoret nga Llogaritë Kombëtare (dhe nga përdoruesit e tjerë të RSB-së) nuk mund t'i paraqesë të dhënat e ATK-së në detaje, pasi këto janë konfidenciale.

6. Aplikacioni online

Është prodhuar dhe diskutuar një draft i ri i aplikacionit.

Problemi kryesor është mungesa e stafit për këtë detyrë. I njejti staf merret me operacionet ditore dhe shërbimet për përdoruesit e RSB-së.

Pasi ky aplikacion megjithatë do të ketë përdorim shumë të limituar (dhe numër të përdoruesve), rekomandohet të prodhohet vetëm çfarë është e domosdoshme, me qëllim që të mirëmbahet RSB-ja si duhet. Një çështje e rëndësishme është të jetë e mundur të zbulohet shkaku i transaksioneve të papërfunduara dhe të njëjtat të adresohen.

Këto çështje do të adresohen edhe më tej gjatë misionit të radhës.

7. Njësiti lokale.

Njësiti lokale janë prodhuar bazuar në Ndërmarrjet (njësi Financiare), çdo njësi tjetër ligjore në kuadër të ndërmarrjes dhe njësiti ligjore lokale.

Kur tentohet të përdoren njësiti lokale është e qartë, që në këtë mënyrë prodhohen shumë njësi lokale dhe është e nevojshme të pastrohen urgjentisht.

Në rastin ideal, njësiti lokale në të ardhmen mund të bazohen më shumë në informatat nga anketa të regjistrit të bizneseve dhe potencialisht anketat e tjera. Kjo nuk mund të implementohet aktualisht.

Si zgjidhje e përkohshme, është prodhuar një listë (në excel) me njësiti lokale për ndërmarrjet aktive të mëdha dhe të mesme, ku ka më shumë se një njësi lokale në të njejtin vend.

Lista do të analizohet në baza vjetore, me qëllim të përcaktimit të njësive locale, që do të shënohen si pa interes statistikor.

Çështja do të diskutohet më tej në misionin e radhës.

8. Gjendja e aktivitetit.

Kodimi për gjendjen e aktivitetit të ndërmarrjeve është përmirësuar duke shfrytëzuar informacionet mbi aktivitetin, të raportuara nga ATK.

Klasifikimi i ri ka 5 kategori

1. Regjistruar por pa ndonjë aktivitet të raportuar
2. Regjistruar me aktivitet të raportuar në vitin e kaluar apo aktual (aktiv)
3. Regjistruar me aktivitet të raportuar, por pa ndonjë aktivitet në vitin e kaluar apo vitin aktual (i fjetur)
4. Regjistruar me aktivitet, por pa ndonjë aktivitet në dy vitet e fundit apo në vitin aktual (joaktiv)
5. Regjistruar si jo aktiv sipas ARBK-së (i vdekur).

9. Misioni i radhës.

Misioni i radhës me Steen Eiberg-Jørgensen dhe Søren Netterstrøm, është caktuar të mbahet duke filluar nga 14 Dhjetor 2015.

Steen Eiberg-Jørgensen do të marrë pjesë vetëm për 2 ditë, për të bërë një vlerësim të punës së bërë deri tani dhe për të diskutuar rreth grupit të Ndërmarrjeve. Çështjet e tjera do të përfshijnë aplikacionin online dhe përmirësimin potencial të aplikacionit Excel.

Aneksi 1. Termat e Referencës

Projekti i Binjakëzimit i BE-së KS12 IB ST 01 Përkrahje për Statistikat

Termat e Referencës:

Komponenti 3: Statistikat e Biznesit

Activity 3.5.5: Përkrahja në përmirësimin e Regjistrimit Statistikor të Bizneseve: Rishikimi dhe testimi i aplikacionit Windows

Orari:

TeR –data e përgatitjes: 12 Tetor 2015

Fillimi / fundi i aktivitetit: 26-30 Tetor 2015

Koha e raportimit: 6 Nëntor 2015

Rezultatet obligative të komponentit:

Rezultatet obligative	Intervenimi logjik	Standardet	Burimet e informacionit	Supozimet
Rezultati obligativ 3.5.2	Përkrahje në zhvillimin e Regjistrimit Statistikor të Bizneseve (RSB)	<ul style="list-style-type: none"> Raporti i misionit, që paraqet fushat më të rëndësishme të veprimit, për përmirësimin e regjistrimit të bizneseve, i publikuar në webfaqen e projektit Afati kohor dhe harta rrugore për përmirësim, të përcaktuara Rekomandimet për procedurat e reja për të siguruar përditësimin e RSB-së nga burimet që janë në dispozicion Drafti i tabelës korresponduese midis NACE Rev 1.1 dhe NACE Rev 2., i përditësuar Tabela korresponduese midis NACE Rev 1.1 dhe NACE Rev 2, e finalizuar 	<ul style="list-style-type: none"> Raportet tremujore të Binjakëzimit Raportet e Misionit Harta rrugore Afatet kohore 	<ul style="list-style-type: none"> Kapaciteti i mjaftueshëm i absorbimit Numër i vogël i stafit i involvuar në implementim Stafi punon në realizimin e detyrave, që lidhen me projektin, në mes të misioneve Termat e references, të përpiluara me kohe, që paraqesin në detaje detyrat, rezultatet e pritura, pjesëmarrësit në aktivitet dhe agjendën

Subjekti / qëllimi i aktivitetit: aktiviteti 3.5.5

Ky mision është vazhdim i misionit të kaluar mbi RSB, në Gusht të vitit 2015. Misionet mbi RSB janë planifikuar të mbahen çdo dy muaj deri në fund të projektit.

Para misionit të fundit, ASK është informuar që ARBK-ja dhe ATK-ja kanë inicuar një diskutim për përdorimin e një numri të përbashkët identifikues, për të zëvendësuar numrin e Regjistrimit të Biznesit dhe Numrin Fiskal. Për momentin nuk është e qartë nëse kjo do të ndikojë në ndryshimin e llojeve të njësive, që janë të regjistruara në ARBK/ATK.

ASK duhet të marrë më shumë informata për këtë projekt, sidomos për rezultatin e tij në mënyrë që të jetë e gatshme për ndryshime të tilla. Siç duket, nuk pritet të ketë ndryshime radikale sa i përket mënyrës së përdorimit të burimeve të dhënave administrative, por nevojiten më shumë informata në lidhje me këtë temë. Nëse është e mundur, të merren këto informata para këtij misioni.

Përveç kësaj, ASK dhe ekspertët e vendeve anëtare do të vazhdojnë me punën, që u zhvillua gjatë misionit të fundit. ASK ka prodhuar draftin e parë për aplikacionin online, që është diskutuar gjatë misionit të fundit.

Veprimet, që duhet të finalizohen para misionit të radhës

Veprimet	Personi përgjegjës
Inicimi i diskutimeve për KAU	Muhamet Kastrati
Puna e mëtejme mbi transaksionet online	Muhamet Kastrati
Studimi i transaksioneve të papërfunduara	Muhamet Kastrati
Azhurnimi i pseudo kodit për të reflektuar ndryshimet	Søren Netterstrøm

Rezultatet e pritura të aktivitetit 3.5.5:

Raporti i misionit – përshkrimi i progresit i realizuar gjatë misionit të fundit.

Azhurnimi i orarit

Sugjerimet për Termat e Referencës për aktivitetet e tjera mbi RSB.

Stafi i ASK-së:

Z. Muhamet Kastrati, Menaxher i Databazës, muhamet.kastrati@rks-gov.net

Ekipi i Projektit të Binjakëzimit i ASK-së:

Udhëheqës i Projektit në ASK, Z. Ilir T. Berisha, Drejtor i Statistikave Ekonomike dhe Llogarive

Kombetare, Ilir.T.Berisha@rks-gov.net

Homologu i RTA, Znj. Teuta Zyberi, Zyrtare e Lartë për Marrëdhënie me Jashtë, teuta.zyberi@rks-gov.net

Ekspertët e vendeve anëtare:

Z. Søren Netterstrøm, Ekspert i Statistikave të Biznesit, Statistikat e Danimarkës, sne@viv.dk

Ekipi i Projektit të Binjakëzimit:

Z. Per Knudsen, RTA, pkn@dst.dk

Znj. Nora Zogaj, Asistente, zogaj.nora@gmail.com

Përshkrimi i historikut për aktivitetin

Ky mision është i bazuar mbi planin e përgatitur nga ekspertët e vendeve anëtare dhe eksperti i ASK-së gjatë misionit të fundit.

Aktivitetet, që duhet të ndërmerren si përgatitje për misionin:

- Të gjitha raportet e Komponentit 3 Statistikat e Biznesit mund t'i gjeni në dst.dk/kosovo

Aktivitet e pritura janë:

- Përcjellja e aktiviteteve nga misioni i fundit
- Zhvillimi i mëtejshëm i databazës

Rezultatet e pritura:

- Raporti i misionit – sipas modelit për raportim
- Plani i detajuar për aktivitetet tjera të kompletohet, sa i përket RSB-së në Kosovë nga ana e programit të binjakëzimit

Aneksi 1. Programi, - Tetor 2015

Dita	Vendi	Koha	Ngjarja
1	ASK	09.00	ASK: Gjendja aktuale e RSB-së
		10:30	Pushim për kafe
		11:00	Planifikimi i javës. Puna rreth RSB
		12:00	Dreka
		13:30-15:30	Puna rreth RSB
2	ASK	09:00-16:00	Puna rreth RSB
3	ASK	09:00-16:00	Puna rreth RSB
4	ASK	09:00-16:00	Seminar me përdoruesit
5	ASK	09:00	Shkrim i raportit
		10:00	Takim mes ekspertëve, udhëheqësit të komponentit dhe RTA
		10:30	Pushim për kafe
		10:00	Shkrim i raportit
		12:00	Dreka
		13:00	Shkrim i raportit

Aneksi 2. Personat e takuar

Stafi i ASK-së:

Z. Muhamet Kastrati, Menaxher i Databazës, muhamet.kastrati@rks-gov.net

Ekipi i Binjakëzimit i ASK-së:

Udhëheqës i Projektit Mr. Ilir T. Berisha, Drejtor i Statistikave Ekonomike dhe Llogaritë Kombëtare, Ilir.T.Berisha@rks-gov.net

Ekspertët e vendeve anëtare:

Z. Søren Netterstrøm, Ekspert i Statistikave të Biznesit, Statistikat e Danimarkës, sne@viv.dk

Ekipi i Projektit të Binjakëzimit:

Z. Per Knudsen, RTA, pkn@dst.dk

Znj. Nora Zogaj, Asistente, zogaj.nora@gmail.com